

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iese odata in septemana: *DUMINEC'A.*

PRETIULU ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungari'a :
Pe unu anu 5 fl.—cr., pe 1/2 anu 2 fl. 50 cr.
Pentru Romani'a si strainetate:
Pe unu anu 14 fr., pe jumetate anu 7 franci.

PRETIULU INSERTIUNILORU:

Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu
cam 150 cuvinte 3 fl.; pana la 200 cuvinte 4 fl.;
si mai sus 5 fl. v. a.

Correspondentiele sè se adreseze Redactiunei

„BISERIC'A si SCÓL'A.“

Èr banii de prenumeratiune la
TIPOGRAFF'A DIECESANA in ARAD.

INVIEREA

(Sonettu.)

Nópte vecinica sí cruda se-ntinsese pre pamentu,
Si întreaga omenimea jacea-n sarbedulu mormentu.
Nici o radia de sperantia moritoriulu nu gustá,
Cà-ci a credentiei anghira cu totulu se subtiá.

Plansulu bubue cá tunetu, lacremile curgu pàren.
... Tartaru esci lume profana, tu ce fost'ai elisen!
Desperarea stînge inimi, nimicesce totu ce-i víu!
Ma! orgoliulu inchide pre Domnedieu in sicríu!

Dara sus din Galileea mueri caste sí pescari
Vedu ivinduse minunea spusa de prorocii mari;
Audu glasulu celu prea dulce alu divului-imperatu!

Glorie resuna astádi sí in ceriu sí pre pamentu,
Cà-ci lumina sí viatia resarit'au din mormentu
Prin invingatoriulu mortii, prin Christos ce-a inviatu!

T. Ceontea.

In diu'a Inviiarii Domnului.

Vecinicu se lupta in acést'a lume binele cu re-
ulu si intunereculu cu lumin'a!

Reulu invinge, si intunereculu triumféza, de câte
ori patím'a omenésca se alatura, si intaresce dusimanulu
omenimei; reulu dispare, si devine fara putere cand
omulu umbla in càile Domnului.

Reulu a invinsu, si intunereculu si-a prasnuitu
triumfulu, cand celu ziditu dupa chipulu si asema-

narea lui Dumnedieu a calcatu in raiu unic'a si cea
dantaiu porunca a Ziditorialui seu.

Din momentulu acést'a reulu invingetoriu devine
tot mai puternicu in lume. Omulu este lipsitu de lu-
mina, si miseri'a i-este de aci inainte partea lui pre
acestu pamentu.

Dar indurarea dumnedieésca nu voiesce „mórtea
peccatosului, ci cá sè se întórca, si se fia viu.“

Si „Mantuire au trimisu Dumnedieu poporului
seu.“ Viéti'a se aréta de nou pre pamentu prin nas-
cerea Messiei celui fagaduitu.

Chiamatu este omulu se intempine pre pamentu
pre Imperatulu Ceriuriloru imbracatu in hain'a omu-
lui, — si sè se inaltie printrensulu.

Dar omulu este omulu peccatosu!

Nu aude veciniciele cuvinte, nu vede minunile
ce le seversiesbe pre pamentu Fiiulu lui Ddieu.

Trebuian sè se plinésca scripturile.

Fiiulu omului se da pre sene jertfa de rescum-
perare pentru toti.

„Mantuirea tramisa de Ddieu poporului seu“ se
preface in fapta prin mórtea si invierea Mantuitorului
Christos.

Viéti'a se inauguréza prin mórtea Domnului. Lu-
min'a triumféza asupr'a intunerecului: si omului i-se
deschide posibilitatea de a-se imbracă cu lumina ce-
résca, pentru cá imbracatu cu dens'a vecinicu sè se
arete birnitori in lupt'a s'a continua contra reului si
necazuriloru.

Triumfulu luminei contra intunerecului, biruinti'a
binelui contra reului si calcarea mortii prin viéti'a
si inviiare este caracteristic'a serbatorii serbatoriloru.

Aceste trei momente le esprimàmú astadi, prin
salutarea crestinatatii: „Christos au inviatu.“

* * *

Dar lupt'a intunerecului contra luminei, lupt'a
reului in contra vietii se continua in lume si astadi
dupa aprópe nouespredece veacuri, de cand pre pa-
mentu s'a vediutu „minunea minuniloru.“

Pecatul are si astadi multa putere in lume!

Si in lupt'a cea fara sfersitu a binelui contra reului, pecatul sprijinesce, promovéza reulu in contra binelui si mórtea in contra vietii; ér urmarea este: ca de aici provine multimea cea mare a necazurilor, cari apésa atât de greu asupra lumii.

Dar nu ne este iertatu astadi nici a vorbi, nici a gândi la necazuri.

A inviatu Domnulu si prin suferintiele Domnului pre cruce s'a omoritu mórtea, si in locul durerii bucuri'a s'a salasiluitu pre pamentu.

Vesela este astadi tóta suflarea in faci'a inviiării Domnului!

Si biserica si poporul nostru are multa trebuintia de acésta bucuria, pentruca multe sunt ranele si durerile nóstre. Bucuri'a inviiării Domnului este unu puternicu balsamu, care recoresce, si alina orice durere, si in acelasi timp ne face capaci de o noua viétia. Si dorimu neaperatu cu tótii acésta noua viétia. Dorimu se vedemu reinviandu biserica si poporul nostru si intrandu in noua viétia prin bucuri'a si prin lumin'a inviiării Domnului.

Dar „lumin'a inviiării“ ni-o infacisiéza biserica cá „neapropiata“ omului, pentruca multe sunt slabi-tiunile omenesci, cari ne inchidu ochii, si multe sunt patimile, cari ne inchidu inimile, si cari ne impedeaza-ne „apropiá“ si insusi acésta lumina a vietii.

„Se ne curatimu deci semtirile“ si inaltiandu mintea si inim'a nóstra catra Ceriuri, de unde a venit indurarea, se vedemu pre Christos strelucindu; si bendu beutura noua din Christos isvoritoriulu nestricatiunii, se-ne intarimu inimile pentru o viétia adeveratu crestinésca.

* * *

Patim'a a fost biruita, si mórtea omorita prin mórtea si inviiarea lui Christos!

Patim'a, acestu dusimanu nempacatu alu binelui omenescu, seau este biruita, seau biruesce.

Biruitu-s'a acestu vecinicu dusimanu prin mórtea si inviiarea Domnului, biruesce-se si se va birui totdeun'a prin omulu, carele traindu va trai conform moscenirei lasate noue de Domnulu.

Christos au inviatu!

Mésa bogata si ospetiu nesfersitu ni-s'a pregatit noue de Domnulu prin acésta salutare crestinésca.

Gustandu se gustámu din trens'a, cá se nu mai flamanzimu, si se numai insetosiámu nici odata. Se-ne renviámu pre noi, si se ne intarimu spre o noua viétia prin acésta chrana cerésca a bucuriei celei vecinice omorindu patimele, dusimani omenimeii.

Invetiamentulu limbei materne in scól'a poporala.

In vorbire se reoglinda intrég'a viétia psihica a omului. Cuventarea este mijloculu foneticu, prin care notiunile abstracte devinu sensibile. Limb'a este, prin

care primimu si comunicamu idei si sentimente. Limb'a séu vorbirea e celu mai perfectu mijlocu de comunicatiune spirituala.

Limb'a e compusa din cuvinte, cuvintele sunt alcatuite din silabe, ér silabele din *sonuri articulate*. Sonurile se produc prin organele vocii. Déca silimu aerulu se ésa din plamani, trecendu el prin gât, in calea sa atinge cordile vocale, pe cari le face a vibrá, si astfel se nascu sonurile. Canalulu, prin care trece aerulu esindu din plamani, póte se remana preste tot deschisu, séu-cà-i se modifica calea prin unulu din organele vorbirei, precum prin gât, limba, dinti, buze. In casulu dintaiu se produc *vocalele*, ér in alu doilea *consumatórele*, cari se numescu guturale, dentale, labiale scl., dupa organele ce conluera la stérnirea loru.

Psihologi'a demustra, cá ómenii la inceputu, inainte de ce si-ar fi stabilitu ei *in modu conventionalu* primele cuvinte, trebe se se fi intielesu intre sine numai cu ajutoriulu aceluor sonuri, ce se produc in modu involuntaru prin emotiunile interne. Se scie, cá emotiunile interne, cand ele se inaltia la unu gradu óresi care de vehementia, séu intensitate, se descarca, chiar si fara voi'a nóstra, in organele vorbirei, cari in privinti'a acést'a se arata a fi fórte sensibile. Durerea, bucuri'a, mirarea scl., când ele ajung punctulu de culminare, erupu, si se manifesta si in afara. Astfelu se nascu cele dintai cuvinte ale ómenilor, pe cari le numim *cuvinte patognomice*.

Tot la inceputulu desvoltarei sale intelectuale a formatu omulu combinári de sonuri, cari imitau sunetele audite in natura. Acestea sunt *cuvintele onomatopoeice*. Prin cuvintele onomatopoeice chiaru asia s'au copiatu fenomene esterne din natura, precum prin combinarile de sonuri numite patognomice, s'au esprimat emotiunile interne ale sufletului.

Cuvintele patognomice si onomatopoeice suntu cele mai vechi combinari de sonuri, ce le-a creatu omulu cu scopu de a face sensibile gandirile sale.

Aceste cuvinte forméza temeiiulu, prin carele s'a mijlocitu intre ómeni unu felu de *conventiune* pentru stabilirea altoru cuvinte séu combinari de sonuri mai libere, cari nu se mai aretau a stá in nici o legatura cu obiectele respective. Astfelu s'a ridicatu limb'a din stadiulu primitivu in stadiulu conventiunei.

Pe trépt'a acést'a se produc cuvinte noue prin combinari voluntare de sonuri, fara a mai cauta ca intre idei si numele ce li se da se existe vre-un necsu sensual.

Déca privimu calitatile eufonice ale limbiloru vom gasi, cá asupra loru inriurescu forte multi agenti. Clim'a, impregiurarile geografice, abundanti'a naturei scl., toti acesti factori 'si-au rolulu loru, când e vorb'a de formarea si evolutiunea unei limbi. Popórele dela nord, cari traesc in o clima aspra, incungiurate de o natura trista si seraca, au o limba putienu mladiósca,

marginita in cuvinte si expresiuni. Din contra popó-rele ce vietinescu intre nisce conditiuni mai favorabile, posedu limba bogata, dulce si armonica.

Limb'a, pe cât temp ea e vie, intogmai ca-si un organismu se afla in o desvoltare continua. In decursul timpilor limb'a se schimba si se preface asia, cà intre cuvintele si expresiunile ei se operéza óresi-care lupta pentru existenta, ce e vitalu se sustiene si pe încetulu se exlude din cadrulu limbei tot ce nu corespunde geniului ei.

Limb'a in tóte manifestările ei este unu producta necesaru si instinctivu alu natiunei.

Desvoltarea limbei se face nu atat prin reflexiuni arbitrare, ci se intempla in modu mai multu instinctivu, cu forti'a fatala a legilor naturei. De aceea limbele nu se inavutiescu pe calea studiului reflexivu, filologicu; ei limb'a s'a inavutitu si se inavutiesce prin scrierile poetilor geniali, cari fara a reflecta la teoriile limbistice, se esprima dupa cum le dictéza simtiul loru celu finu. Gramaticulu cauta si gasesce legile ascunse ale graiului viu, pre cand poporulu si poetii sei, condusi numai de audiulu loru, afla in modu instinctivu ceea ce se potrivese cu geniulu limbei. Astfeliu s'a creatu si se maresce neincetatu comór'a lexicala a ori-carei limbi.

Dupa aceste observari despre originea si desvoltarea limbei, se vedemu invetiamentulu limbisticu.

Fiesce-care cuvèntu este numele unei notiuni abstracte. Cuventulu e unu mijlocu foneticu pentru a face sensibila o notiune. Prin limba séu vorbire comunicamu gandirile nóstre si intielegemu gandirile altora. Inse acésta comunicare si precepere numai asia póte fi obiectiva, déca e corecta limb'a in carea sunt imbracate ideile.

Din cele dise urméza, cà scopulu invetiamentulu limbisticu este a deprinde pre scolari a) sè *intielega* usior si bine gandirile altor'a esprimate in limba corecta, b) se devina *capabili de a esprima* si ei gandirile loru proprii intr'unu limbagiu esactu si frumos. Inse trebuie se observam, cà scól'a poporala vrea sè imprumute eleviloru sei o cultura generala, de aceea atât scopulu prim, *intielegerea limbei*, cât si al doilea *desteritatea in vorbire*, trebuie sè se conformeze dupa recerintiele culturei umane generale.

In timpurile vechi se credea, ca limb'a numai din gramatica se póte invetiá. Acésta parere este cu totul retacita. Sciinti'a metodica si experièntia de o potriviva ne demustra, cà pre scolariulu incepetoriu mai nainte de tóte trebuie se-l deprindemu a cagetá si a vorbi, si numai apoi lu-potemu conduce la reflexiuni asupra formelor limbei. Copilulu invétiá la inceputu limb'a materna numai *din audiulu*, prin imitatiune. El vorbesce asia, precumu aude cà vorbescu persónele din jurulu seu. Formele limbei atingu mereu audiulu copilului, impresiunile aceste sensuale se transplanta la spiritulu, se repetiescu de multe ori, pana in urma si densulu din partea sa percepe com-

binarile de sonuri cu atentiune din ce in ce mai intensiva. Dupa-ce s'a desceptatu atentiunea copilului pentru formele limbei, densul incepe a imitá vorbele si expresiunile audite. Audindu copilulu vorbirea altora, si vorbindu si elu cu altii, se desvólta in densulu simtiulu limbisticu. Acestu simtiulu desteptatu odata in spiritulu, dictéza omului, cum are el se vorbéscu in fiesce-care cas. Simtiulu de limba te conduce, asia dicend, pe nesciute a vorbi corect. Desvoltarea rationala a simtiului este temeulu, pe care se razima intregu invetiamentulu limbei.

(Va urmá.)

Dr. Petru Piposiu.

Epistolele parochului betranu.

VI.

Iubite Nepóte! Sum fórtu multu cuprinsu cu sfant'a slujba in acésta septemana; si scii, ca mi-a placuta slujb'a frumósa, si m'am trudit, se-le facu tóte dupa rónduiéla din teneretiele mele. Dar desi sum atât de cuprinsu cu slujb'a dumnedieésca, totasi am ganditu, ca va fi bine se vorbescu in diu'a sfin-tei inviiári prin acésta epistola cu fratii mei preoti si cu obscea crestineésca, care cetesce acésta fóia.

Dumnedieu scie ce va mai fi pana la anulu, voi mai avé glasu, seau va dispune Ddienu altcum cu mine. Si daca Dvóstra sunteti, si ve aretati multie-miti cu povetiele mele, am ganditu, ca se nu ingropu talantulu in pamenta, si pecatu, se am inaintea lui Ddienu.

Dt'a, iubite nepóte, si póte ca si alti frati preoti mi-ati scosu numele, ca scriu bine, si diceti, ca cetiti cu placere epistolele mele. Mi-pare bine de acést'a; dar din parte-mi, ve rogu numai de unu lucru: se nu me credeti, si se nu me tieneti de omu invetiatu. Mi-faceti mare nedreptate, daca astfeliu credeti despre mine, si cá se me cunósceti, si se me sciti judecá, éta ve spunu, ca eu carte multa n'am invetiatu, si nici nu sciu.

Viéti'a mea intréga eu m'am cuprinsu numai cu unu singuru gandu. Am rugatu pre Ddienu, se-mi ajute, se fiu preotu bunu; si daca am luat cartea in mana, cá se invetiú, am sciutu totdeun'a, se-mi alegu ceea ce cetescu, cá nu cumva se scapetu, si se cetesca vre o carte scrisa de proroci mincinosi, de cari au fost, si s'au ridicatu multi totdeun'a in acésta lume. Eu cá preotu m'am silitu totdeun'a se sciu, si se-le invetiú tainele bisericei si tainele preotiei, si m'am departatu totdeun'a de ómenii, cari m'aru fi patatu instreiná de biserice'a si slujb'a mea.

Dulcèti'a vietii si placerea pentru acésta slujba, carea este cea mai frumósa diregatoria pre pamentu o am aflatu totdeun'a in cetani'a càrtiloru bisericesci, cari dupa priceperea mea sunt cea mai bogata comóra de invetiatura.

Dar nu me voi laudá, decât numai intru nepotintiele mele. Si daca am vr'o durere, apoi durerea mea cea mai mare este, ca asia mi-se pare mie, ca nici astadi la betranetie n'am ajunsu se fiu preotu, precum erá fieiertatu socrulu meu, parintele Solomon. Mi-aducu totdeun'a aminte de densulu cu multa pietate, si-mi dau tóta silinti'a se calcu si eu in urmele lui. Ddiu scie, daca voi fi potutu si eu sluji altariului Domnului, precum a slujitu densulu.

Socrulu meu, Ddiu se-lu odichnéscá, era unu preotu din acei venerabili parinti ai bisericeí nóstre, cari au sciuta se-ne pastreze, si se-o lase neatacata turm'a cea cuventatória. Cand intrá socrulu meu in septeman'a patimiloru Domnului pareá, ca nu mai erá omu. Gandulu lui erá numai la slujba. Nici cu casnicii sei nu vorbiá in acésta septemana. Si desi era omu veselu din firea lui, — in acésta septemana erá ingrijitu si tacutu, cá nu cumva gandindu la lucrurile lumii acestei'a se-i-se instreineze mintea si inim'a dela slujb'a Domnului. „Taina mare este diregatori'a preotiei,“ mi-dicea socrulu meu adese ori, si nu este bine, cá preotulu se fia conturbatu in acésta slujba de greutátile vietii. Preotulu trebue se fia in tóta vremea impacatu cu toti, cand se apropiia de santulu altariu, cá se slujéscá Domnului.

Si Ddiu se-me ierte in timpulu nostru este mare greutate pentru noi acésta impacare, pentruca, precum scii, iubite nepóte, multe sunt resvratirile, cari se incérea a-se face de unii intre noi; dar daca noi, preotii, ne vom sili, cá se remanemu departe de uneltirile si viclesiugurile lumii acestei'a, atunci ne va ajutá Ddiu, cá se-ne apropiiamu totdeun'a de altariulu Domnului impacati in inim'a si conscienti'a nóstra.

Eu nadajduiescu in tóte ale vietii numai in ajutoriu lui Ddiu. Atát'a este ceea ce am invetiatu eu in acésta lume. Alt'a nu sciu; si povéti'a mea catra ómenii si preotii cei teneri nu este alt'a, decât se-si puna nadejdea in Ddiu, si tóte li-se voru adage intru prisosintia.

Domnulu ingrijesce de cei ce nadajduiescu spre Densulu.

Se nu te superi pre mine, iubite nepóte, daca indrasnescu a dice, ca Dvóstra, preotii cei teneri, asia mi-se pare mie, de multe ori v'ati indatinatu a privi si a tractá preoti'a, cá si alte diregatorii lumesci.

N'aveti dreptate. Preoti'a este unu daru dela Ddiu, si chiamarea ei este chiamare dumnedieéscá; ér preotulu, care astfeliu pricepe slujb'a si chiamareu s'a este cu dreptu cuventu veselu; ca s'a invrednicitu de acésta sfanta slujba.

Astfeliu gandindu preotulu despre slujb'a s'a, este feritu si scutitu de multe necazuri, de cari póte ca suferu astadi multi dintre noi.

Dar fiendea acésta epistola a mea va vedé lumin'a dilei in sfant'a si marea di a inviiárii, se nu

mai vorbescu de necazuri, pentruca di de bucuria este acésta sfanta mare di mai cu seama pentru noi cei mai betrani.

De câte ori marturisescu ómeni greu bolnavi, totdeun'a am avutu ocaziune se vedu, ca tare se temu de mórte. Si acésta temere, asia gandescu eu, ca provine din lips'a de credintia in nemurirea sufletului si in resplat'a dupa mórte. De câte ori observu la cutarele acésta temere de mórte, totdeun'a mi-aducu aminte de mórtea socrului meu. Densulu a fost omu betranu, si a muritu de slabitiune de betranetie. Nu voiú uitá inse nici odata, si pare ca lu-vedu si acum, cu câta linisce asceptá densulu, se-lu chiamo Ddiu la sene. Cu o óra inainte de mórte l'am auditu dicendu cá odinióra dreptulu Simeon: „Acum slobozesce pre robulu teu;“ ér cele din urma cuvinte, ce mi-le-a disu a fost: „pana la revedere ingrijesce de sant'a biserica si de poporu.“

Atát a fost de mare credinti'a acestui preotu, încát elu in chinurile mortii nu suferea, ci pare ca asceptá cu nerabdare intrarea in ceealalta lume.

Daca am avé si noi credinti'a acést'a, de buna seama ar incetá resboiulu dintre noi, despre carele ti-am vorbitu dilele trecute.

Intr'aceea nu potú incheiá, fara se-ti amintescu, ca crasniculu meu Filipu a fost mai totu postulu acést'a bolnavu. S'a recitu sermanulu la unu mortu, si de atunci a totu tanjitu. Acum de Dumineca încóce i-este mai bine, si éراسi a inceputu se-mi fia de ajutoriu la slujba, — desi pana acum n'a inceputu se cante. Mi-a spusu, ca-si pregatesce glasulu, se cante la sfant'a inviiare.

Asia este in satulu meu inca dupa vremea parintelui Solomonu datin'a, ca in diu'a de sfintele Pasci aducu ómeni mai de frunte jertfa, câte unu mielu, câte odata si doi, si trei; apoi crasnicului Filipu din betrani asia a fost datin'a se-i-se faca parte si lui câte unu picioru, apoi din ouele rosii si din prescuri asijderea; si Filipu nu voiesce se nu aiba partea lui intréga, si mai cu seama se nu cante cu tóte inim'a stichirile sfintei inviiári. Ddiu se-ajute se-le póta face dupa dorulu inimei lui, pentruca este slujitoriu cu buna credintia catra sfant'a biserica si catra poporu.

Terminandu si dorindu, cá Ddiu se-ne invrednicéscá a-ne inchiná sfintei sale inviiári ti-dorescu Dtale, iubite nepóte, si tuturor cetitoriloru serbatori fericite!

Adunarea „Alumneului“ din Timisióra.

Despre decursulu adunárii generale a alumneului din Timisióra cetimu in „Luminatoriulu“ urmatoriulu reportu.

Timpu cat se póte de nefavoritoriu a domnitu in tóta diu'a de 27. Aprile a. c. nou, de dimineati'a pana nóptea; cu tóte aceste adunarea generala straordinara a „Alumneului romanu nationalu din locu“, conchiemata pre

acea di, a fostu cercetata de aprópe mai toti membrii si de o suma frumósa de romani de tóte ocupatiunile, mai cu seama preoti, invetiatori, functiunari, meseriasi, plugari din giurulu centreloru Timisió'r'a, Logosiu, Recasiu, Ving'a, Ciacov'a, cu deosebire inse din protopresviteratele Timisió'rei si ala Belintiuului.

Pericululu signalisatu a alarmatu pre multi si ii-a strinsu la aren'a aperiarii unui institutu culturalu amenintiatu.

Dimineatia Prea Santi'a Sa Ioan Metianu episcopulu Aradului ca Patronu alu „Alumneului“ fu intempinat la statiunea cálii ferrate de catra comitetulu condusu de m. on. dnu protopresviter-presiedinte Meletiu Dregheciu si de numerosi membri ai societáti.

Punct la 10 óre intrá in sal'a adunarii ilustrulu dnu Dr. Alexandru Mocsonyi, primitu cu insufletite ovatiuni. Nemijlocitu dupa aceea sosi ilustrulu Patronu invitat de deputatiunea esmisa, insocitu de ilustrulu dnu Iosif Gáll, membru alu casei magnatiloru. Patronulu asemena fu intimpinatu cu ovatiuni.

Intr'aceea sal'a adunarii se implu de tot. Dupa o scurta pauza presiedintele comitetului deschidiendu adunarea invitá pre dlu Patronu a ocupá scaunulu presidialu amesuratu statutului. Langa dlu Patronu cupriase locu dlu Protectoru.

Multu on. dnu Petru Anc'a membrulu comitetului intr'o vorbire voluminósa salutá si bineventá, intre consentimentulu adunarii, pre ilustru dni Patronu si Protectoru.

Dlu Patronu multiami in cuvinte parintiesci si prin unu discursu instructivu declará siedinti'a de deschisa, denumindu de notari pre dnii Ion V. Barcianu si Nic. Cosariu. —

Inainte d'a trece la discussiunea meritorica a obiectului pusu la ordinea dilei, publicatu in conchiamarea acestei adunari, aparutu in 22. Martie, se acceptá unanim propunerea d'a esmite o comisiune de 9 membri sub presiulu dlui Patronu, carea se cerna si preconsulte obiectulu adunarii, si apoi se faca o propunere concreta.

De membri ai comisiunii, la propunerea dlui Ungureanu, se alesera on dni: Dr. Ales. Mocsony, Dr. Iosif Gáll, Meletiu Dregheciu, George Cretianescu, Petru Anca, Pavel Rotariu, Coriolanu Brediceanu, Constantin Lazar si Nicolae Cosariu.

Dupa o sfataire mai indelungata presiedintele redeschidiendu siedinti'a, reportéza, cá comisiunea esmisa desbatendu asupra propunerii comitetului alumnealu, referitória la disolvarea „Alumneului romanu nationalu din Timisió'r'a“, s'a convinsu cá acést'a este o intrebare de mare gravitate care nu se póte deslegá in pripa si in scurtulu timpu alu unei adunari generale si in decursulu pertractariloru s'a mai convinsu, cá din acést'a intrebare au mai isvoritu altele de asemena mare importantia, cari nu se potu perde din vedere. Deci pentru cá acést'a cestiune se se póta deslegá cât de bine, nimeritu si fericitu comisiunea propune amenarea hotaririi definitive si alegerea unei comisiuni de 12 membri sub presiulu ilustrului dnu Patronu, carea se studieze si se cerna d'ameruntulu tóta afacerea si apoi propunera sa concreta se o supuna unei alte adunari generale extraordinare spre desbatere si decidere definitiva.

Acést'a propunere a comisiunii se primi in unanimitate si de membri ai comisiunii pregatitóre se alesera tot domnii membri de mai susu intregindu-se inca prin dnii Emanuilu Ungurianu, Georgiu Ardeleanu, Stefanu Adam si Ioanu Istinu, cest'a in locul m. on. din M. Dregheciu care renunciasse la acést'a onóre din consideratiunila etáti.

In fine presiedintele denumi pre dnii Pavel Rotariu, Petru Anc'a si George Ardeleanu de membri ai comisiunii verificátore de protocolu; constata cu bucuria, cá nu se adeverira faimele si scirile neliniscitátore, ce cursau despre adunarea de adi, pentru cá decurse in ordine, in linisce si cu demnitate si, adresandu din nou adunarii cuvinte adencu semtite si indemnátore la activitate neadormita si la dragoste si armonia fratiesca, declará adunarea de inchisa.

Dlu Dr. Iosif Gáll multiami apoi ilustrului dnu presiedinte pentru bunavointi'a si jert'fa prestata in intielépt'a conducere a acestei adunari sprimandu-si dorinti'a ca acestu institutu culturalu se infloreasca si se se intarésca.

Dlu Pavel Rotariu manifestá asemene multiamirea si reconosciinti'a adunarii pentru ilustrulu dnu Protectoru si pentru intrég'a ilustra familia de Mocsony protectora a „Alumneului“ rogandu si pre Pré Santi'a Sa Dlu Episcopu si Patronu se intrevina cu puternic'a sa influentia ca se incete denunciatiunile.

Si cu acestea se incheia adunarea generala si numerosulu publicu se duse la ale sale.

In aceeași di dupa ameadu ilustru dni Patronu si Protectoru se reintórsera la resiedintiele lor.

„Alumneulu“ din Temisióra este unic'a asociatiune culturala in partile banatice apartienetórie diecesei Aradului. Acestu institutu de cultura a facutu si pana acumu mari servitii culturii si desteptării neamului romanescu prin crescerea multoru teneri. De aceea lumea romana a fost fórté neplacutu surprinsa, cand in urm'a nnoru nentielegeri si certe intre fratii de unu sange viéti'a si esistenti'a acestui institutu devenise in stadiulu de a-se periclitá.

De aceea cu bucuria inregistrámu faptulul esprimatulu prin adunarea generala, ca cei chemati a sustiené si promová acestu institutu de cultura in unanimitate au luat hotarirea, cá se sustiena acestu institutu, si se-i dea o viétia si o activitate cât mai corespunditóre. Acést'a este dupa noi rezultatulu adunării generale din cestiune in ceea ce privesce viitoriulu alumneului.

Mai are inse adunarea acést'a generala inca unu meritu dupa noi fórté insemnatu mai cu seama intre imprejurările vietii actuale, si anume: din cele petrecute in acést'a adunare ne-am potutu convinge, ca ideile, si tendentiele nóstre de cultura ne intrunescu si potu se-ne intrunésca a lucrá intr'unu cugetu si intr'o semtire; si putem cu totii se-ne dusbracámu de diferentiele de pareri, ce din nefericire s'au ivitu intre noi pre alte teréne, — cand este vorb'a de interesele cele mari ale culturii nóstre nationale.

Barbatii alesi in comisiunea de doispredece suntemu siguri vor aflá modulu de a dá o buna si nimerita solutiune cestiunei alumneului; si prin acést'a solutiune se va inauguré o nóua viétia a acestui institutu de cultura pre bas'a armoniei si dragestei fratiesci; ér esemplulu fratiloru nostri din Temisióra va fi unu puternicu indemn pentru o astfelu de procedere in totu locul.

Predica pentru duminică a învierii Domnului.

„Pre Isus Nazarineanulu celu restignitu căutati, elu a înviatu, nu este aici!“
Marcu 16. 6.

Iubitiloru ascultatori!

La mormentulu rescumperatoriului lumii am severitu serbarea îngropării lui, și tot la mormentulu mantuitoriului am început și serbarea santeloror pasci. Dara, iubitoru! stămu în giurulu mormentulu petrunsi cu totulu de alte semțieminte decum cele nainte cu trei dile. Atunci plânga inim'a noastră după suferitoriulu celu greu chinuit, astadi tresaltu launtrulu nostru de bucurie, vedindu pre învingatoriulu celu preamaritu de Ddieu. Atunci s'a cutremuratu launtrulu nostru de greutatea inovatiei ce trebu să se impace cu unu pretiu atât de scumpu; astadi se desfata launtrulu nostru privindu marimea harului dumnedieescu, carele în Christos Isus a chematu întrég'a omenime la o viația nouă. Atunci umbr'a mortii a întunecat privirea noastră, adi lucește în ochiulu nostru stralucirea vietiei vecinice, care sralucire iesindu prin usi'a cea deschisa a mormentulu, ne vestese mangaiere și placere.

Christos a înviatu! Aceste sunt cuvintele cele marție, cari cuprindu în sine o binecuvântare, unu daru, pre carele mîntea noastră nu si-lu pôte cugetă deplinu, inim'a noastră nu-lu pôte simți deplinu, limb'a noastră nu-lu pôte grai deplinu. Din ele isvorește lumin'a în care umblamu, puterea cu care lucramu, mangaierea cu care suferimu și încrederea cu carea ne despartimu de lumea acést'a. „Daca Christos n'a înviatu, dice apostolulu desiarta e credința noastră. Pentru acést'a nu sunt cuvinte mai mari decât: „Christos a înviatu,“ și de aceea nici serbatore mai mare decât cea ce ne întimpina cu cuvintele: „Christos a înviatu.“ Cheruvimii și serafimii le cânta în ceruri, omenii se agraescu unii pre alții cu aceste cuvinte, ba chiar și natur'a înfrumsetiata cu vestmîntulu ei de primavara, vestese lumii, vecinic'a primavara a sufletelor.

Daca ar fi pastratu muierile, cari desu de diminiția s'au grabitu la mormentulu mantuitoriului, atât'a credința în inim'a loru căta dragoste, daca ar fi presimțitu ele desfasiurarea cea plina de marire a sôrței rescumperatoriului, daca ar fi pastratu ele în peptulu loru predicerea lui despre diu'a a trei'a, nu s'ar fi întrebatu un'a pe alt'a că cine le pravală piatr'a de pe usi'a mormentulu, și nici nu s'ar fi înspaimentatu când în loculu trupulu celui mortu au veditu unu teneru în vestmîntu albe, nu de frica, ci de bucurie s'ar fi cutremuratu launtrulu loru la cuvintele ângerului: pre Is. Nazarineanulu celu restignitu căutati, a înviatu nu este aici.

Ferice de noi iubitoru căci nouă ni s'a datu a pricepe cuvintele acestea în tóta însemnatatea și în tot cuprinsulu loru!

În cele următoare voescu a vi aretă că santele pasci sunt pentru noi:

- 1) o serbatore a celoru caduți, cari ne redicăm din jurulu pecatulu;
- 2) o serbatore a celoru umiliti, cari în nevoi și neșazuri au mangaierea loru;
- 3) o serbatore a celoru muritori, cari de si seimu că de buna sama vom muri totusi traimu în veci.

Aceste cugete a-si voi se le înviesiezu în voi iubitoru! dicu se le înviesiezu nu se vi-le dau, căci credința în celu ce a înviatu le-au întemeiatu acum în launtrulu vostru; era acelu nenorocitu, carele n'ar avé credința acést'a. acel'a n'ar avé pasci, și ar fi mortu, între cei ce se bucura de viația, seracu între cei bogati de da-

ruri și binecuvântari, și necajitu și amaritu între cei fericiți. Lasati-me se credu: că între voi nu se afla nici unulu, carele se nu se bucare de iavierea Domnului!

I.

Sambat'a cea mare, ce a urmatu după diu'a mortii Domnului a trecut, și Mari'a Magdalin'a, Mari'a, maic'a lui Iacobu și Salomi'a s'au grabitu forte de diminiția la mormentu că se unga trupulu lui Isus. Pe drumu se întreba un'a pe alt'a: cine ne va pravală piatr'a de pe usi'a mormentulu? Dar cautandu ele, au veditu piatr'a pravalita. Pre langa însemnatatea istorica mai contienu cuvintele aceste și o icóna, ér în icóna zace unu adeveru moralu mare, carele ni-se înfatisieza adi în tóta greutatea s'a. Anume: lumea întrég'a sémăna unui mormentu în carele érá aruncata omenimea prin caderea lui Adam, ér deasupra apesă piatr'a pecatulu carea nu o puté nimene pravală. Si piatr'a érá mare, asia de mare cât de mare e și departarea dintre ceriu și iadu. Numai unulu a fost carele a potutu se o redice, — acel'a carele intru tôte a fost asemenea nouă, afara de pecatu, și carele s'a umilitu, și s'a facutu omu, că se ne scape de sarcin'a pecatulu, se redice neamulu celu caduțu. se impace pe copii cu parintele loru, și din apropiere și îndepartare se-i adune pre toti, în o biserică sânta și nepatata. — A mantui pre cei pecatosi și a-i ferici, acést'a a fost scopulu vietii, suferinței și mortii lui Is. Chr. Si spre a dovedi că scopulu acést'a într'adeveru s'a ajunsu; că lucrarea acést'a dumnedieesca s'a sferșitu pre Golgoth'a; că piatr'a ce a despartitu ceriulu de pamentu, s'a pravalitu atunci când fiulu omului, mielulu celu nevinovatu, si-a datu viati'a pe cruce pentru pecatele nostre; că viati'a cea pamentesca s'a prefacutu în un'a vecinica; dicu, spre a dovedi tôte aceste s'a datu unu semnu, cărui nimene nu se pôte pune înpotriva, semnulu profetulu Ion'a, ce l'a promis Isus carturariloru și fariseiloru când a disu: „Neamu reu și desfrenatu cere semnu, dar altu semnu nu i-se va da decât numai semnulu profetulu Ion'a, că precum Ion'a a fost 3 dile și 3 nopti în pantecele chitulu asia va fi fiulu omului 3 dile și 3 nopti în sinulu pamentulu.“ — Celu restignitu a trebui se pravalésca piatr'a de pe usi'a mormentulu și se învieze pentru-că se ne arete că Ddieu a impacatu cu sine lumea prin Christos; că Isus e mijlocitoriulu mantuirei lumii; că a avutu dreptu de a dice: „fiule ertăti-se tie pecatele“ și „inca adi vei fi cu mine în raiu.“ — puterea de a grai catra ai sei: „caror'a le veti iertă pecatele se vor iertă, ér caror'a le veti tiené tienute vor fi.“ Pentru aceea scrie apostolulu: „Daca Christos n'a înviatu sunțeti inca în pecatele vóstre.“ Elu a înviatu inse nu numai pentru iertarea pecatelor nostre ci și pentru asigurarea inoiei vietiei nostre, după cum dice apostolulu: „că împreuna cu elu ne-amu îngropatu prin botezu în mórte, că precum Ch. s'a sculatu diin morti prin marirea tatalui asia și noi intru inoiera vietiei se umblamu.“ Daca vom pricepe cuvintele aceste atunci vom întielege si loculu scripturei unde se dice: „éta ce e vechiu a trecut și tôte s'au facutu nouă. Nóptea a trecut și diu'a s'a apropiatu. Is. Christos, omulu e o creatura nouă. Deci la usi'a deschisa a mormentulu celui restignitu vedemu lamuritu: că Isus e rescumperatoriulu și mantuitoriulu carele tuturor celoru pecatosi, cari lucata, li-a deschisu și le arata calea ce duce la o viația vecinica.

O ce ferice pentru noi iubitoru! căci în acestu modu ne-am usiuratu de sarcin'a cea apesătoare, de jugulu celu dejositoriu; am scapatu de sclavi'a cea periculósă de tirani'a și lantiurile cele grele ale pecatulu, și luminati prin harulu dumnedieescu nu avemu decât se ne sculam, se alergamu la parintele curescu se-i apucamu mân'a cea

puternica ce ni-o intinde spre mantuire, n'avemu decât se imbratisiamu mantuirea noastră in Christos si se murimu cu elu pecatului si astfelu vom puté fi siguri de o viatia noua si vecinica.

II.

Dara vom remané noi pentru acést'a neatinsi de grijile lumei acestei'a? Óre asupra nostra nu vor veni suferintie si necazuri? Durerile si nevoile nu vor avé putere asupra nostra? Óre va fi libera viatia nostra de tóte necazurile si nevoile vietiei pamentesci? Acést'a nu vá fi. — Chiar pe calea virtutii póte se ne ajunga ispite mari, se intimpinamu dureri si lupte crancene; se intimpinamu pedeci mai puternice pentru a caroru delaturare se cere o incordare mai mare si ostenéa mai indelungata. Sciti voi, iubitoru cá pe carele lu-iubesc Domnulu pre acél'a i-lu cérta, i-lu pedepsesc. — Cine a urmatu lui Is. pe tóte cáile cu atât'a credintia si alpire cá muierile din evangelié? Chiar si atunci când cáile aceste ducu la Golgoth'a, când totii barbati i-lu parasescu, ele veghiéza la crucea mantuitorului, ba chiar nici mórtea nu le impedece de a cantá mangaiere la mormentulu lui! Si chiar acést'a dragoste nemarginita mai adange la durerile lor, cáci intrându ele in mormentu si neafându trupulu mantuitorului ei vediendu numai unu teneru imbracatu in vestminte albe, se intristéza. Óre daca ar fi intielesu ele cuvintele Domnului despre diu'a a 3. s'ar fi intemplatu cu ele astfelu? Cuvintele acestea, iubitoru! aceste sunt isvorulu din care ne recorimu in tóte luptele vietiei si suferintiei noastre, privelisceca in care ne desfatámu in tóte dilele viforóse a-le caletoriei noastre! Cáci ce alt'a ne vestesc mormentulu celu golu alu rescumperetoriului lumei decât cá tot ce se intempla in lume, se intempla dupa voi'a lui Ddieu, cá man'a cea dumndieéscá ne conduce la scopul finalu alu nostru pe calea cea drépta dupa legi intielepé; cá nici reutatea ómeniloru, nici pism'a si ticalosi'a loru nici orice putere pamentéscá nu póte se zadaricéscá planulu si hotaririle acelu carele si atunci voiesce mantuirea noastră când dealtmintrele ne pedepsesc cu dureri si lacrimi. — Cine a fost atât de curatu si nepatatu cá Christos? A carui merite se potu asemená cu a-le lui? Si cine si-a consantit virtutii intrég'a s'a viatia cá densulu? Si totusi, iubitoru! cine a suferitu ca el? „Intre ale sale a venit si ai sei pre densulu nu l'au primitu.“ Pentru aceea ceriulu i-a datu aceea, ce pamentulu i-a remasu datoriu. Nedreptate n'a facutu nici s'a aflatu viclesingu in gur'a lui; totusi ómenii l'au batjocuritu, hilitu si chinaitu. Dreptu aceea parintele l'a preamaritu cu acea marire care a avut'o elu nainte de intemeierea lumei. Elu singuru s'a umilitu si s'a datuin man'a celoru pacatosi, cá se nu perimu ei se avemu viatia vecinica, si ómenii l'au restignitu pe cruce, l'au ucisu in mijloculu talhariloru, iau luat u viatia, acea viatia care a fost stralucirea celei mai mari deplinatáti; pentru acea si Ddieu l'a prea inaltiatu si i-a daruitu nume carele este peste tot numele, ca in numele lui Is. se se plece tot genunchiulu a celoru ce sunt in ceriu si pe pamentu si tóta limb'a se marturicéscá ca Domnulu Is. Cr. este intru marirea lui Ddieu parintele! Astfelu intielepéscu si dreptatea vecinica tóte necazurile, tóte durerile si tóte nevoile celoru ce iubesc pe Ddieu le preface in bucurie si veselie ceréscá! Deci cand ve apasa grigele seraciei vóstre, greutatea munciei, durerile ei amaraciunile vietiei, suferintiele unei bóle indelungate atunci întórceți-ve priviraa la crucea pe care a suferitu si muritu mantuitorulu si de acolo la mormentulu celu golu alu celui ce a inviatu din morti, si acestea ve vestescu vóua: cá Ddieu incununéza virtutea cea adevérata cu o invingere ceréscá, si cá invingerea acést'a e cu atât'a mai fericitóre cu cât a fost si suferin-

tiele si luptele nóstre mai grele — si astfelu veti cunoşce: cá o serbatóre a celoru umiliti sunt santele pasci, cari in nevoi si necazuri totusi au mangaierea lor.

III.

Cu acést'a invingere a durerii si necazului pamentescu e impreunata si o alt'a invingere, o invingere mai frumósa, mai marétia, invingerea asupra mortii. Dreptéa viati'a cea noua fericitóre la care am inviatu cu Christos nu stá impotriv'a mortii, nu o stinge, nu o nimicesce, ea ne-a remasu cá o remasitia a pedepsei ddieesci pentru trupulu nostru. Dar viati'a cea noua fericitóre ne impaca cu mórtea, noi murimu dar ca unii cari traím, cáci dice Christos: „eu sunt invierea si viati'a. Celu ce crede in mine de a si muritu, va trai, si tot celu ce traiesce si crede in mine nu va muri in veci!“ Acum la mormentulu lui Lazaru, unde a graitu mantuitorulu aceste cuvinte atât de pretióse pentru noi, s'a doveditu adevérulu lor. Dara in mod mai minunatu ne-a asigurat mantuitorulu despre adevérulu lor prin invierea s'a. Decí se ne apropiamu iubitoru mei! de intrarea mormentulu celui deschisu si se audimu ce dice angerulu catra muierile inspaimantate: „Nu ve temeti, cantati pre Is. Nazarineanulu celu restignitu, elu a inviatu nu este aici; vedeti locula unde l'au pus. Pentru acést'a plinu de insufletire scrie ap. Paulu: „Cristos s'au sculat din morti, inceputoriulu celoru adormiti. Cáci prin unu omu a venit mórtea si prin unu omu si invierea din morti. Si precum in Adam toti moru, astfelu toti in Christos vor invia. Trebue elu se domnéscá pana ce va pune pe dusmanii sei sub piciórele sale. Primulu dusmanu pe carele l'a nimicitu a fost pecatulu, pe acést'a l'a invinsu Christos pe cruce; dusmanulu celu de pe urma e mórtea, pre carea a biruit'o Christos prin invierea s'a. Mai departe dice apostolulu: cá chiar prin portile cele intunecate a-le mortii duce calea la campile cele incantatóre a-le vietii vecinice. Acea ce sameni, continua Paulu, nu invieza de nu va muri; si astfelu si cu invierea din morti: se samena unu trupu carele e supusu stricaciunei si se va sculá, va invia, unu trupu nestruciosu. Se samena in necinste si va invia in marire, se samena in slabiciune si va invia in putere, se samena unu trupu animalicu si va invia unulu spiritualu. Inspirati de duhulu santu au cunoscutu si vestitu apostolii pre celu restignitu cá pe unulu carele a nimicitu mórtea si ni-a adusu viati'a cea adevérata cea vecinica, neperitóre. Vedeti iubitoru! cuvintele aceste vestite de apostolulu lucescu cá nisce stele stralucitóre pentru noi, cari ne aflam in umbr'a mormentulu. Mórtea pentru noi nu e mai multu mórte ci o nascere pentru viati'a vecinica. Acea ce e vanu, desiertu si trecatoru in noi dispare si remane aceea ce e maretii si vecinicu. Acea ce se ie dela noi: e durerea, neliniscea, aceea ce ni se dá e: bucuri'a, pacea! Marginile pamentulu se derfima in giurulu nostru si aierulu cerescu adia lin si curatu spre noi. Si óre se ne infricosiamu si infioramu când vedem ángerulu celu blandu alu pácei pe carele necredintia si l'a inchipuitu ca unu scheletu ingrozitoru? Se ne tememu, fiindcă natur'a noastră cea simtuala nu póte gândi la desfiintierea sa fara a nu se infiorá? Se ne tememu pentru cá mormentulu e adencu si intunecosu? Viati'a noastră e o desvoltare neintrerupta a germenului mortii in noi, si noi iubitoru se nu putemu invatiá a ne impaca cu mórtea si a invinge ingrozirea si infiorarea cea simtuala? Intreg'a noastră viatia e o scóla a credintiei, semne si minuni nutrescu si se ingrijescu de acestu bunu cerescu, si acést'a credintia se nu aiba atât'a putere in noi ca cu linisce, bucurie si cu dor se ne apropiemu de portile casei parintesci, dér nu, din cauza cá ele sunt anguste si misterióse, cu frica si cu cutremuru? Viati'a noastră e atât de avuta

in serbatori religiose, cari destépta si invidioza in noi simtiulu cerescu, atat de desu ne lucesce sórele pascalu, atat de desu ne chiama la mormentulu rescumparatoriului, atât de desu privimu in launtrulu lui celu intunecasu; si éta mormentulu e golu si inlauntrulu lui siede ângerulu lui Ddieu si ne dice: „nu ve temeti! aici e limanulu celu lin alu păcei, aici implinirea dorintiei celoru cuviosi! Si noi se nu aflamu nici o mangaiere?“ Atari cuvinte nu putemu nici odata se pastramu destulu de bine in adênculu sufletului nostru, nici odata nu putemu gândi cu bucurie timpu mai indelungatu la ele, nici odata nu putemu serbá destulu de cuviinciosu atare momente serbatoresci: steagulu biruintiei asupra mortii l'a inarboratu sântele pasci deasupra mormentului celui golu si toti câti se aduna in giurulu lui simtiescu: cà serbatóre a celoru muritori sunt pascile cari de si sunt siguri cà moru, totusi traiescu in veci.

Vedeti, iubitoru frati si surori in Christos! ce serbatóre vesela, marétia si santa sunt santele pasci pentru toti acei'a care i-si pléca genunchiele loru inaintea celui carele a iniatu din morti, cari i-si consacra viati'a, sufletulu loru numelu celui sant a invingatoriului mortii.

Astfelu veniti se serbamu pascile nu in aloatulu celu vechiu alu pecatului ci in invierea la o viatia nóua virtúosa.

Se serbamu pascile nu nemangaiati cá cei ce nu au nadejde, ci veseli si mangaiati, cá cei ce presimtiescu cà se vor impartesi pe vecie de tot binele si de tóta deplinatarea.

Se serbamu pascile adi si mâne si in tóte dilele pana ce va sosi acea diua a invierei, dupa care nu mai urméza nici o nópte, si sórele pascalu a vietiei vecinice va preface in bucurie vecinica acele presimtiri frumóse si fericitóre, cari le descépta in noi cuvintele de biruintia: Christos celu restignitu a iniatu: Amin!

Aradu, in Maiu 1888.

Tr. P.

D i v e r s e.

* *Consistoriulu eparchialu aradanu* este conchiamata in siedintia plenaria pre din'a de Vineri in 29. Aprile (11. Maiu) a. c. la 10 óre inainte de amédi.

* *Adunarea generala* a fondului preotiescu aradanu este conchiamata pre Sambeta in 30. Aprile la 10 óre inainte de amédi.

* *Deputati pentru sinodulu eparchialu aradanu* s'au alesu in cercurile apartienetórie la jurisdicțiunea consistoriului din Oredeamare urmatorii dni: in cerculu Oradii mari, din cleru Pré Cuviosi'a S'a, parintele Ieroteiu Belesiu, archimandritu si presiedinte alu consistoriului din Oredeamare, dintre mireni: dnii Nicolau Zigre secretariu consistorialu si Dionisiu Poienariu procuroru in Dobritienu; in cerculu Pestesiuului, din cleru: parintele Teodor Filipu protopresviteru, dintre mireni: Ioan Pap notariu comitatensu si Alexandru Filipu notariu comunalu; in cerculu Tincei din cleru: parintele Iosif Ves'a protopresviteru, dintre mireni: dnii Teodor Lazar advocatu si Georgiu Dringau advocatu; in cerculu Beliului din cleru: parintele Petru Suci protopresviteru, dintre mireni: dnii Georgiu Dringau advocatu (alegere dupla) si Ioan Bun'a notariu comitatensu; in cerculu Beinsiuului,

din cleru: Elia Mog'a protopresviteru, dintre mireni: dnii Paul Pap advocatu si Teodor Fassie advocatu; in cerculu Vasicaului, din cleru: parintele Vasiliu Pap, protopresviteru; dintre mireni: dnii Paul Fassie jude regescu si Dr. Georgiu Pop'a, asesoru referinte la consistoriulu din Aradu.

* *Convocare.* „Adunarea generala a reuniunei invetiatoriloru romani gr, or. din dieces'a Aradului se va tiené si in acestu anu Joi in 10. Maiu st. n. in sal'a cea mare a seminariului.

Atât dd. membri, cât si toti binevoitorii acestei reuniuni suntu poffiti a-se infaciosiá la acést'a adunare generala, ce se va incepe precisu la órele 9 a. m. si va decurge dupa ordinea:

- 1) Deschiderea siedintiei,
- 2) Raportulu comitetului,
- 3) Disertatiuni,
- 4) Propuneri eventuali.“

Arad, 14/26. Aprilie 1888.

Teodoru Ceontea, m. p.

I. vice-presiedinte.

Nicolau Stefu. m. p.

I. secretariu.

Convocare.

P. T. dd. membri ai „Asociatiunei nationale pentru cultur'a poporului romanu din Arad,“ sunt poffiti a participá la adunarea generala, ce se va tiené la 14. Maiu n. (10 óre a. m.) a. c. in sal'a Seminariului diecesanu.

Arad, 29. Aprilie 1888.

Ioanu Belesiu, m. p.

directoru primariu.

Dr. Demetriu Horvat, m. p.

notariu.

Concursu.

In urmarea dispusetiunei consistoriale de datulu 18/30. aprile a. c. Nr. 210. B., pentru deplinirea cu preotu a vacantei parochie gr. or. din Ineu, protopresviteratulu Pestesiuului, cottulu Bihoru, se escrie concursu cu terminu de recurgere 30 dile dela prim'a publicare. Dotatiunea preotiesca consta din:

- a) Un'a sessie de pamentu,
- b) Birul dela 120 casa câte un'a vica de cucuruзу sfarimatu,
- c) Stolele usuate, si
- d) Cortelu cu gradina.

Recursele ajustate cu documinte despre calificatiune prestiesca pentru parochiele de classá prima, sunt a-se substerne subsenmatului protopresviteru in F.-Lugos, u. p. Eled, (Biharmegye), éra recurintii au sè se presenteze in ire-o domineca séu serbatóre pana la espirarea concursului, in biseric'a din numit'a parochia, pentru a-si aretá desteritatea in cele preotiesci, conform regulamentulu concursualu.

Terminulu alegerei se va defige dupa espirarea concursului.

Lugosiul, super. 19. Aprile (1. Maiu) 1888.

Pentru comitetulu parochialu:

Teodoru Filipu m. p.,

protopresviter.